

Praktijkonderzoek

OLOD 10 - Talent in kaart brengen bij mensen met ASS en een normale tot hoge begaafdheid

Banaba Autismespectrumstoornissen
Academiejaar 2016-2017
Semester 1 en 2

Miriam Perrone
miriam.perrone@student.ap.be

Literatuurverkenning

In de verkende literatuur (zie bijlage C 'Literatuurverkenning') viel het me op dat slechts enkele auteurs een definitie formuleren van wat talent nu precies is. Dewulf en Buckingham hebben veel gemeen wat betreft hun visie op talent. Ik vermoed dat Dewulf zich door Buckingham liet inspireren, hij verwijst in zijn publicaties naar deze auteur.

De boeken die behandelen hoe je talent in kaart kan brengen, worden vaak geschreven vanuit het perspectief van een zelfhulpboek. Je kan er als lezer in principe zelf mee aan de slag.

Er is aandacht voor valkuilen, non-talenten, belemmeringen om talenten in te zetten, tips over hoe talenten verder te ontwikkelen en welke rol de omgeving hierin speelt en hoe je daar persoonlijk mee kan omgaan.

Bijna elk boek biedt een online digitale test aan, waarmee talent in kaart kan worden gebracht.

Op de vraag hoe talent zich ontwikkelt, vond ik een antwoord op de vernoemde internet websites in de literatuurlijst.

Bijlage C: Literatuurverkenning

KERNBEGRIJP	DEELASPECT	BRON	TOELICHTING
TALENT	Wat is talent (definitie)	M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomst met vooronderstellingen (geleerd van Luc Dewulf) • Verschillende termen: <ol style="list-style-type: none"> 1. sterke kanten (Buckingham) 2. talent (Luk Dewulf)
		L. Dewulf, "Ik kies voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • checklist talent: pag 31 • pag 82-85: mooie samenvatting
		D. Robinson, "Het Element"	<ul style="list-style-type: none"> • eerder een leesboek dan een leerboek • titels zeggen niets, info zit verscholen in creatieve bewoordingen • niets voor NU dus, geen tijd voor... • maar misschien ooit wel eens leuk om te lezen (op vakantie of zo)
	Talent in kaart brengen	M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> • Je hebt geen test nodig om talent te ontdekken. Methode met het notitieboekje: Gedurende een week opschrijven: <ul style="list-style-type: none"> - Wanneer je merkt dat je naar een activiteit uitkijkt - Wanneer je merkt dat de tijd vliegt - Wanneer je je opgeladen voelt na een activiteit • Je kan ook talent ontdekken door terug te kijken naar je kindertijd, wanneer je nog niet beïnvloed werd door anderen of door sociale druk, je pure ik (dus: voordat je in de puberteit kwam) • Vragen die kunnen helpen: pag 41+ 42 • Je moet je talenten heel concreet kunnen omschrijven. 'Ik houd ervan om met mensen te werken' = te vaag.
		B. Tiggelaar, "Dromen, durven, doen"	<ul style="list-style-type: none"> • Vragen om je hierbij te helpen: pag 75
		M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • www.strengthfinder.com • doet denken aan de tool van Luk Dewulf • ook de 34 thema's doen denken aan Luk Dewulf • pag 85: hoe de test werkt, doet denken aan Insights Discovery • pag 87-122: uitleg over de 34 talenten

		L. Dewulf, "Ik kies voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • overzicht van 39 talenten: pag 37-45 • waarderend coachen: pag 114-117 (voorbeeldvragen) • ! wanneer talent zien bij jezelf moeilijk is: pag 132-149 → vraag die ik me stel: is het kernkwadrant hier bruikbaar? Valkuil ombuigen/zien als een tegenpool van een sterkte?
		J. B. Attwood, "De passietest"	<ul style="list-style-type: none"> • test: pag 48-53 • score: pag 58 → meteen een bedenking: teveel verbeelding nodig! Pag 62-63: te 'zweverig' voor iemand met ASS? Bovendien: plannen is vaak wel degelijk nodig (en concreet maken en aanpakken) <p>Conclusie: Veel verhaal, weinig concreet en weinig structuur.</p>
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • 39 talenten, idem als in "Ik kies voor mijn talent" → wat ik opmerk/me bedenk i.v.m. de 'uitblinker als ik dat wil': - dit talent fungeert als een aan/uit knop voor alle andere talenten. D.w.z.: is er motivatie, dan gaat de aan-knop van alle andere talenten aan. Ontbreekt die motivatie, dan zijn alle andere talenten 'uit'. Dit is vaak zo bij mensen met ASS. • Talentgerichte loopbaanbegeleiding: pag 165-170 • Stappenplan: "studio's" bekijken pag 178-180
		M. Buckingham, "Benut je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • StandOut-test • Hieruit komen je 2 beste sterke punten
		Galilei – Samen op zoek naar een nieuwe job (outplacement)	<ul style="list-style-type: none"> • Bevat tools, vragenlijsten, 'inspiratielijsten',... → bedenking: deze zijn te overweldigend, bvb een inspiratielijst rond 'persoonlijkheid' van 3 x A4 met telkens 3 kolommen per bladzijde • Gewerkt met kernkwadrant (pag 53 e.v.) • Ook MBTI test • En test 'carrièreankers' (pag 60-68) • Verwijzing naar vdab tests: pag 153
	Talent inzetten	D. Coyle, "Ontwikkel je talenten – 52 tips"	<ul style="list-style-type: none"> • Gaat uit van het zich spiegelen aan personen die ergens in uitblinken, de gedachte 'zo wil ik ook worden'. • Principe van 'monkey see, monkey do'.

		<p>om het beste uit jezelf te halen”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ‘Als hij/zij het kan, kan ik het ook (of: ‘...dan moet ik het ook kunnen’). → slechte start, dit ‘klikt’ niet met mijn waarde van jezelf zijn en blijven, van jezelf naar waarde schatten om wat jij bent en kan en niet om wat je wil zijn (of om wat iemand anders wil dat je bent). • Gebruikt woorden ‘stelen’ en ‘jatten’ door van de toppers ‘af te kijken’. → ik gebruik liever: het zich laten ‘inspireren’ door deskundigen in het vak. • Wees niet bang voor uitglijders. Dit zijn nieuwe leerkansen en kansen tot verbetering. • Kijk naar wat er lukt. • Geef je talent (je hersenen) de tijd om te groeien. Nieuwe verbindingen maken kost tijd. Minstens 8 weken. Geef dus niet te snel op. Houd vol, “wees een bikkel”. Test: www.authentic happiness.sas.upenn.edu/testcenter • “Denk als een tuinier”: geef jezelf de kans om te groeien. Wanneer je een zaadje plant, is hij pas jaren later een grote, stevige eik. • Myeline → piek rond 50e levensjaar en ook daarna nog wordt myeline aangemaakt. Je kan dus blijven leren, zolang je dingen <i>doet</i> (myeline wordt niet gemaakt door te <i>dén</i>ken aan oefenen...) <p>Conclusie: → aanvankelijk voelde ik weerstand bij de inleiding en de eerste hoofdstukken van dit boek → maar toch goeie tips gevonden → ook interessant o.w.v. info over wetenschappelijke testjes en experimenten</p>
		<p>M. Buckingham, “Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Slechts 2 op 10 mensen benut zijn sterktes en zet zijn passies in. • Geïnteresseerde mensen trekken anderen aan. • “Mensen besluiten mee te doen vanwege het ‘waarom’, ze blijven vanwege de ‘wie’. En uiteindelijk houden ze ermee op door de ‘wat’. [...] Zorg dus dat je goed start.” ! → Moeten we dan opletten met mensen met ASS aan een job te helpen die niet helemaal ‘klopt’? Waarin de ‘wat’ niet helemaal klopt?

			<p>(cfr. Thomas De Clercq) Wij gaan meer op het 'waarom' af, bvb: waarom wil je verpleegster worden? Omdat ik graag voor mensen zorg... en dan gaan we een andere verzorgende job zoeken waarbij we het diploma voor verpleger niet nodig hebben, omdat het diploma niet haalbaar is voor de persoon in kwestie. Bvb: als vrijwilliger maaltijden rondbrengen...</p> <p>Is dit dan wel de bedoeling? Gaan cliënten dan niet uiteindelijk toch afhaken en terug ongelukkig worden? En dan zijn we terug bij af?</p>
		B. Tiggelaar, "Dromen, durven, doen"	<ul style="list-style-type: none"> • Je moet 'dromen' concreet maken: verwoorden in gedrag dat Meetbaar, Actief (wat kan ik DOEN) en Persoonlijk (wat kan IK doen) is. • Kansen zijn er altijd, maar je ziet ze pas wanneer ze betekenis voor je krijgen <ul style="list-style-type: none"> → het focus-effect → je wordt wat je denkt → wat je aandacht geeft, groeit
		M. Buckingham, "Benut je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe je met je 2 sterkste punten aan de slag kan gaan • En hoe je je het beste kan omschrijven (bvb bij een sollicitatiegesprek)
		Galilei – Samen op zoek naar een nieuwe job (outplacement)	<ul style="list-style-type: none"> • Bevat een lijst met (mogelijke) interviewvragen • En inspirerende antwoorden (handig!)
	Valkuilen	L. Dewulf, "Ik kies voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • Wat wanneer je 'doorschiet' in je sterkte/talent? • Hefboomvaardigheden: wat, hoe opsporen en hoe inzetten (pag 49-52)
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • Uitleg over hefbomvaardigheden is heel interessant <ul style="list-style-type: none"> - Metafoor met rivier... - ! Coping strategieën / tips om hiermee om te gaan: pag 37-38 + pag 105-119 <ul style="list-style-type: none"> → best wel belangrijk, aangezien mensen met ASS zich vaak aan de uiteinden van een spectrum bevinden

		M. Buckingham, "Benut je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • valkuilen bij je 2 sterkste punten
	Non-talenten ontdekken	M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> • Notitieboekje: een week noteren waar je je aan geërgerd hebt.
		M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • Het woord non-talent vind ik mooi, i.p.v. 'zwakte' of 'zwakke punten'...
	Verbeteren van zwakke punten	D. Coyle, "Ontwikkel je talenten – 52 tips om het beste uit jezelf te halen"	<ul style="list-style-type: none"> • Verdoe geen tijd met het afleren van slechte gewoontes. Leer jezelf liever nieuwe gewoontes aan. Hersenen maken veel sneller nieuwe verbindingen, dan dat ze oude verbindingen afbreken.
		M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> • Je groeit niet veel op de gebieden waarin je het zwakst bent. Je moet juist werken aan je sterke punten. Werk altijd aan je sterke punten. (pag 19+20) • Wat doen met zwakke punten? <ol style="list-style-type: none"> 1. Stop ermee en kijk of het iemand opvalt (het is de gok waard) 2. Zoek iemand die sterk is in jouw zwakke punten en die deze kan aanvullen 3. Oefen je sterke punten, je zwakke punten worden dan onbelangrijk 4. Perspectief veranderen: anders kijken naar... 5. Doorbijten en gewoon doen • Of iets een talent of een zwak punt is, hangt af van de context: zie pag 98 en 99 voor een mooi voorbeeld!
		M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • Frappant: 'stop ermee' (pag 163) komt hier op de laatste plaats en wordt beschreven als een 'laatste reddingsmiddel', terwijl in "ontdek wie je bent" deze net op n°1 staat...
		L. Dewulf, "Ik kies voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • Idem aan M. Buckingham (pag 75) • Revolutionaire aanpak: pag 77-80
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • Coping strategieën: pag 43-45 • Wijzen op verantwoordelijkheid brengt mensen in beweging: pag 47

			<ul style="list-style-type: none"> Hulp vragen is belangrijk: pag 121 Stappenplan om hulp te vragen: pag 122
	Talent verder ontwikkelen	M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> Sterke punten groeien het meest. Maak iedere week een sterke punten plan: 2 dingen opschrijven → deze week laat ik niet voorbij gaan zonder deze 2 dingen te hebben gedaan.
		M. Buckingham, "Benut je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> Aan de slag gaan met je 2 sterkste punten
	Invloed van de omgeving	M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> Wat doe je met mensen die je talent verzwakken? <ol style="list-style-type: none"> Mijd hen Mensen betrekken die de dynamiek veranderen (pag 72) Gebruik hen als drijfveer om te groeien Probeer op een andere manier naar hen te kijken
		B. Tiggelaar, "Dromen, durven, doen"	<ul style="list-style-type: none"> 3:1 → 3 x belonen en 1 x straffen = terug op nul mensen hebben een hekel aan verliezen verlies komt 2 tot 2,5 x harder aan omring je met mensen die in jou geloven
		R. S. Benninga, "Haal het beste uit jezelf"	<ul style="list-style-type: none"> mensen die je best vermijdt en mensen waarmee je je best omringt (heel concreet beschreven): pag 53+54 EBA en 3:1, bij 1 negatieve emotie heb je er 3 positieve nodig om opnieuw in balans te komen. Waar haal jij je positieve emoties? Wie is jouw emotionele bankier? (teveel eten, teveel drinken, teveel roken, drugs gebruiken, vreemdgaan...)
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> Interessant: dynamieken! → zie "Help, mijn batterijen lopen leeg" van Luk Dewulf.
	Belemmeringen om talent in te zetten	B. Tiggelaar, "Dromen, durven, doen"	<ul style="list-style-type: none"> niet-helpende gedachten
		R. S. Benninga, "Haal het beste uit jezelf"	<ul style="list-style-type: none"> "Hello Tiger, I love you"... we durven dit niet tegen onszelf zeggen ! pag 46 onderaan de omgeving: mensen die je best vermijdt... 'tegegengif voor giftige denkers': pag 58-60

			<ul style="list-style-type: none"> • helpende gedachten: pag 107-109 • 'The only limit to our realization of tomorrow will be our doubts of today' – Franklin D. Roosevelt • zelfbeeld versterken, wat je zélf kan doen: pag 138, 139
		M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • wat staat uitbouwen van sterke punten in de weg: pag 127 • vooral eigen aarzelingen, en dan ook: <ol style="list-style-type: none"> 1. angst voor zwakheden 2. faalangst 3. angst voor eigen ware zelf → zie ik veel bij cliënten (angst om te slagen)
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • 'De manier waarop je over iets denkt, verandert als je er anders over spreekt' → interessant: de manier waarop onze maatschappij denkt over ASS, kan veranderen door er op een andere manier over te praten?
	Tools	B. Tiggelaar, "Dromen, durven, doen"	<ul style="list-style-type: none"> • www.bentiggelaar.be (verandertest) • dromen, durven, doen-werkboek
		D. Coyle, "Ontwikkel je talenten – 52 tips om het beste uit jezelf te halen"	<ul style="list-style-type: none"> • www.authentic happiness.sas.upenn.edu/testcenter (ben jij een bikkel?)
		M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • www.strengthfinder.com • doet denken aan de tool van Luk Dewulf • ook de 34 thema's doen denken aan Luk Dewulf • pag 85: hoe de test werkt, doet denken aan Insights Discovery • pag 87-122: uitleg over de 34 talenten
		L. Dewulf, "Ik kies voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • www.mytalentbuilder.com (eigen tool) • andere tools: pag 32+46 • refereert ook naar M. Buckingham en D. Krekels (Core Talents)
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • verschillende instrumenten: pag 80 • eigen tool: 39 talenten (pag 82-91, idem als in "ik kies voor mijn talent") • www.authentic happiness.sas.upenn.edu/questionnaires.aspx • www.coretalents.be

			<ul style="list-style-type: none"> • www.tapascity.com • ik kies voor mijn talent toolbox • ik kies voor mijn talent app
		M. Buckingham, "Benut je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • StandOut-test: www.standout.tmbc.com (ID code nodig, staat in boek?)
	Waarom talent inzetten?	M. Buckingham, "Ontdek wie je bent – wat is jouw kracht?"	<ul style="list-style-type: none"> • "Mensen besluiten mee te doen vanwege het 'waarom', ze blijven vanwege de 'wie'. En uiteindelijk houden ze ermee op door de 'wat'. [...] Zorg dus dat je goed start." • Geïnteresseerde mensen trekken anderen aan.
		R. S. Benninga, "Haal het beste uit jezelf"	<ul style="list-style-type: none"> • EBA en 3:1, bij 1 negatieve emotie heb je er 3 positieve nodig om opnieuw in balans te komen. Waar haal jij je positieve emoties? Wie is jouw emotionele bankier? (teveel eten, teveel drinken, teveel roken, drugs gebruiken, vreemdgaan...)
	Hoe omgaan met iemand die...	M. Buckingham, "Ontdek je sterke punten"	<ul style="list-style-type: none"> • 'Hoe leiding geven aan iemand met een sterk thema...' • doet denken aan Insights Discovery ('hoe communiceren met'...)
		L. Dewulf, "Mijn baas kiest voor mijn talent"	<ul style="list-style-type: none"> • Interessant: dynamieken! → zie "Help, mijn batterijen lopen leeg" van Luk Dewulf.